

Sygn. akt V ACa 760/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Irma Kul
Sędziowie:	SA Maryla Domel-Jasińska SA Katarzyna Przybylska (spr.)
Protokolant:	stażysta Joanna Trociewicz

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2012 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji w T.

o stwierdzenie nieważności ewentualnie o uchylenie uchwał

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu

z dnia 22 grudnia 2010 r. sygn. akt VI GC 150/10

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II (drugim) o tyle tylko, że uchyła uchwałę numer 7 z dnia 6 października 2010 roku Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji w T..

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt V ACa 760/12

UZASADNIENIE

Powódka (...) sp. z o.o. w T. wniosła pozew przeciwko pozwanej (...) sp. z o.o. w T. ostatecznie domagając się stwierdzenia

nieważności ewentualnie uchylenia uchwał nr 3, 6 i 7 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (dalej NZW) z dnia 6 października 2010r. cofając powództwo w zakresie dotyczącym uchwał nr 4 i 5, na co pozwana wyraziła zgodę.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i o zasądzenie od powódki zwrotu kosztów procesu podnosząc, że kurator wyznaczony przez sąd podjął działania zgodne z prawem, a wszystkie zaskarżone uchwały zostały podjęte siłą głosów 2.138 przeciwko 102

głosom. Pozwana zakwestionowała także istnienie przesłanek uzasadniających powództwo ewentualne.

Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z dnia 22 grudnia 2010r. umorzył postępowanie w części dotyczącej uchwał nr 4 i 5, oddalił powództwo w pozostałej części oraz orzekł o kosztach postępowania.

Powyższy wyrok Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Powódka jest właścicielem 102 udziałów(...) sp. z o.o. w T. o łącznej wartości nominalnej 51.000zł. Właścicielem pozostałej części udziałów w liczbie 2.138 o łącznej wartości nominalnej 1.069.000zł jest Skarb Państwa.

W dniu 22 grudnia 2000r. została zawarta w formie aktu notarialnego pomiędzy Skarbem Państwa a powódką umowa o oddanie przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania.

Zgodnie z § 1 ust. 1 umowy Skarb Państwa oddał powódce zespół składników materialnych i niematerialnych (tj. przedsiębiorstwo w rozumieniu art.55⁽¹⁾ k.c.), należący wcześniej do przedsiębiorstwa państwowego (...)w Toruniu do odpłatnego korzystania i pobierania pożytków. Wśród tych składników znalazły się m.in. udziały w spółce (...) sp. z o.o. w T..

Stosownie do postanowienia § 15 lit. a i g umowy z dnia 22 grudnia 2000r. Skarb Państwa miał prawo wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym, gdyby przejmująca spółka zalegała z opłatą dwóch kolejnych rat kwartalnych oraz w przypadku, gdyby spółka ta nie uiszcza świadczeń publicznych związanych z przedmiotem umowy, podatków, opłat do Urzędu Skarbowego, urzędów administracji rządowej i samorządowej. Umowa została zawarta na czas oznaczony do dnia 31 grudnia 2010r. (§ **2**).

W czasie wykonywania umowy powódka popadła w zaległości płatnicze. W piśmie z dnia 4 października 2006r. nie występujący w procesie Skarb Państwa wezwał powódkę do dobrowolnego spełnienia świadczenia z tytułu zaległych rat kapitałowych i opłat dodatkowych. W piśmie z dnia 18 października 2006r. Minister Skarbu Państwa stwierdził, że brak zapłaty należności do dnia 31 października 2006r. spowoduje rozwiązanie umowy zgodnie § 15 umowy.

W dniu 21 marca 2007r. umowa została ze skutkiem natychmiastowym wypowiedziana przez Skarb Państwa w formie aktu notarialnego w związku z zaleganiem przez powódkę ze spłatą dwóch kolejnych kwartalnych rat leasingowych oraz zaległościami w opłatach publicznoprawnych.

Do czasu wypowiedzenia umowy powódka wykonywała prawa majątkowe i korporacyjne w pozwanej spółce oraz w innych spółkach, których udziały wchodziły w skład oddanego jej do odpłatnego korzystania przedsiębiorstwa. Powódka odmówiła przyjęcia do wiadomości faktu wypowiedzenia umowy, a także zwrotu przedmiotu umowy twierdząc, że na podstawie umowy z dnia 22 grudnia 2000r. w dalszym ciągu przysługuje jej prawo do wykonywania praw korporacyjnych i majątkowych z 2.138 udziałów, których właścicielem jest Skarb Państwa - Minister Skarbu Państwa.

W wyroku z dnia 10 czerwca 2009r. Sąd Okręgowy w Toruniu (sygn. VI GC 119/08) ustalił, że powodowi Skarbowi Państwa — Ministrowi Skarbu Państwa przysługuje prawo do wykonywania uprawnień majątkowych i korporacyjnych z 940 udziałów spółki (...) sp. z o.o. w T. o łącznej wartości nominalnej 470.000zł. Apelacja powódki została oddalona.

Postanowieniem z dnia 22 grudnia 2009 r. Sąd Rejonowy ustanowił dla pozwanej kuratora do podjęcia czynności zmierzających do powołania organów, a w razie potrzeby do jej likwidacji.

Kurator pozwanej zwołał Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (NZW) na dzień 15 marca 2010r. ujmując w porządku obrad uchwałę o rozwiązaniu i likwidacji spółki. Na zgromadzeniu przedstawiciel powódki sprzeciwił się udziałowi w nim przedstawiciela Skarbu Państwa i wykonywania prawa głosu oraz zakwestionował możliwość podjęcia uchwały o rozwiązaniu pozwanej spółki podnosząc, że kurator nie podjął próby powołania organów spółki. Mimo tego NZW podjęło uchwałę nr 3 o rozwiązaniu spółki. Przedstawiciel powódki oświadczył, że głosował przeciw uchwale i zgłosił sprzeciw co do jej powzięcia.

Wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2010r. w sprawie akt VI GC 73/09 Sąd Okręgowy oddalił powództwo powódki przeciwko pozwanej przy udziale interwenienta ubocznego po stronie pozwanej Skarbu Państwa Ministra Skarbu Państwa o stwierdzenie nieważności uchwał podjętych na zgromadzeniu wspólników pozwanej spółki w dniu 28 maja 2008 r. Sąd ten uznał, że powódka rzeczywiście była uprawniona do wykonywania prawa głosu ze spornych 2.138 udziałów, lecz jedynie do czasu skutecznego wypowiedzenia umowy prywatyzacyjnej.

Wyrokiem z dnia 26 października 2010r. (sygn. akt VI GC 38/10) Sąd Okręgowy oddalił żądanie powódki o stwierdzenie nieważności ewentualnie o uchylenie uchwały zgromadzenia wspólników z dnia 15 marca 2010r. w przedmiocie rozwiązania i likwidacji spółki.

Na NZW zwołanym na dzień 22 września 2010 r., które zostało przerwane do dnia 6 października 2010r., zapadły uchwały: nr 3 o nieodwołaniu likwidatora(...), nr 6 o wyborze (...) Usługowej Spółdzielni (...) do segregacji, opracowania, przejęcia i przechowywania akt i dokumentów likwidowanej spółki za cenę netto 35.000-38.000zł oraz nr 7 o odmowie udzielenia powódce informacji na temat sytuacji finansowej spółki. Przedstawiciel powódki głosował przeciw uchwalom, a po ich podjęciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu.

Sąd I instancji wskazał, że powyższych ustaleń dokonał w oparciu o dołączone do akt dokumenty oraz że uwzględnił fakty znane temu Sądowi z urzędu, a wynikające z powołanych akt spraw, w tym zapadłych wyroków.

Sąd Okręgowy zważył, że Skarb Państwa był uprawniony do wykonywania praw z udziałów w pozwanej spółce wchodzących w skład oddanego powódce do opłatnego korzystania przedsiębiorstwa, albowiem skutecznie wypowiedział zawartą w tym

względnie umowę. Sąd I instancji uznał także, że w sytuacji, w której kurator dokonując oceny sytuacji osoby prawnej uznaje za bezcelowe podejmowanie działań prowadzących do powołania organów, zwołanie zgromadzenia z porządkiem obrad przewidującym

rozwiązanie spółki jest dopuszczalne. W konsekwencji stwierdził Sąd meriti, że żądanie stwierdzenia nieważności uchwały nr 3, 6 i 7 było bezzasadne, gdyż powód nie wykazał, aby sama uchwała bądź procedura jej podjęcia była sprzeczna z ustawą, co w świetle art. 252 § 1 zd. 1 ksh stanowi przesłankę uwzględnienia takiego powództwa.

Analogicznie Sąd I instancji ocenił zasadność powództwa o uchylenie spornych uchwał, ponieważ powódka poza opisaniem własnej oceny rzekomych skutków podjętych uchwał nie przedstawiła miarodajnych dowodów na wskazane okoliczności. Nadto, w ocenie Sądu Okręgowego, uchwała nr 7 przesądzająca, że nie zostanie ujawniony powódce obecny stan finansowy spółki niewątpliwie narusza prawo kontroli wspólnika do informacji o spółce, stanowiące uprawnienie udziałowe każdego wspólnika (art. 212 § 1 ksh), jednak art. 212 § 4 ksh przewiduje, że wspólnik, któremu odmówiono wyjaśnień lub wglądu do dokumentów bądź ksiąg spółki może złożyć stosowny wniosek do sądu rejestrowego. Zdaniem Sądu meriti, ta droga, a nie skarżenie uchwały o odmowie udzielenia informacji, jest właściwa do wykonania prawa kontroli. Sąd I instancji zwrócił nadto uwagę, że powódka przyznała zresztą, że nie doszło do podjęcia uchwały nr 7 (uzasadnienie pozwu, k. 5), a więc można było uznać, że jest to tzw. uchwała negatywna, co wykluczało stwierdzenie jej nieważności albo uchylenie.

Od powyższego wyroku apelację wniosła powódka zaskarżając go w części oddalającej powództwo oraz domagając się jego zmiany poprzez stwierdzenie nieważności w/w uchwał lub ich uchylenie, ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Nadto powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2011 r., sygn. akt I ACa 326/11, oddalił apelację powódki wskazując w pisemnych motywach rozstrzygnięcia, że podziela ustalenia oraz ocenę prawną Sądu I instancji, o ile nie uzna odmiennie. W ocenie Sądu odwoławczego, nie stanowiło nadużycia praw (art. 5 kc) rozwiązanie umowy przez Skarb Państwa po uprzednim podniesieniu opłat legalizujących i braku woli ugodowego

zakończenia sporu. Sąd Apelacyjny wyraził także podgląd, że zarzut błędnej wykładni prawa i zarzut jego niewłaściwego zastosowania wzajemnie się wykluczają i nie mogą stanowić koniunkcji w odniesieniu do tego samego przepisu.

Od powyższego orzeczenia skargę kasacyjną wniosła powódka.

W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej skarżącą zarzuciła błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przepisów art. 58 § 1 kc, art. 65 kc, art. 89 kc, art. 703 kc oraz art. 53 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji, a nadto art. 5 kc, a także zakwestionowała możliwość skutecznego odstąpienia od rygorów z art. 703 kc przy rozwiązaniu ze skutkiem natychmiastowym z przyczyn objętych dyspozycją art. 703 kc.

W ramach drugiej podstawy kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie art. 233 § 1 kpc, art. 316 § 1 kpc i art. 378 § 2 kpc wskutek nieodniesienia się przez Sąd Apelacyjny do zasadności zarzutu apelacji kwestionującego oddalenie powództwa ewentualnego w żądanym zakresie.

Na skutek skargi kasacyjnej powódki Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 10 maja 2012 r., sygn. akt IV CSK 567/11, uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w części oddalającej apelację od wyroku Sądu I instancji oddalającego powództwo o uchylenie uchwały nr 7 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników

strony pozwanej z dnia 6 października 2010r. i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego, zaś w pozostałym zakresie skargę kasacyjną powódki oddalił.

W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wskazał, że zarzuty powódki okazały się niezasadne, za wyjątkiem zarzutu naruszenie art. 212 ksh, art. 249 ksh i art. 252 ksh. W tym kontekście Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że możliwości wystąpienia do sądu rejestrowego przez współnika z wnioskiem opartym na art. 212 § 4 kc nie wyłącza możliwości wytoczenia powództwa o uchylenie albo o stwierdzenie nieważności uchwały, a zatem Sąd Apelacyjny dokonując błędnej wykładni art. 212 § 4 ksh, art. 249 § 1 ksh i art. 252 § 1 ksh nie odniósł się do ponoszonych w apelacji zarzutów dotyczących oceny istnienia przesłanek uchylenia lub stwierdzenia nieważności uchwały nr 7 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki z dnia 6 października 2010r.

Sąd Apelacyjny zważył, następuje:

Apelacja powódki zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 10 maja 2012r., sygn. akt IV CSI< 567/11, uchylił wyrok Sąd Apelacyjny w Gdańsku z dnia 20 kwietnia 2011r., sygn. akt I ACa 326/11, tylko w części rozstrzygającej o apelacji powódki w zakresie roszczenia o uchylenie uchwały nr 7, w konsekwencji czego analizie w toku ponownego rozpoznania podlegała zasadność wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 22 grudnia 2010r., sygn. akt VI GC 150/10, jedynie w części oddalającej powództwo o uchylenie tej uchwały.

Przechodząc do oceny zasadności zarzutów apelacji powódki dotyczących uchylenia uchwały nr 7 z 6 października 2010r. wyjaśnić trzeba, że uchwała ta dotyczyła ujawnienia powódce - współnikowi mniejszościowemu - informacji w sprawie obecnego stanu finansów pozwanej spółki (k.135).

Stosownie zaś do brzmienia art. 249 § 1 ksh zaskarżeniu w drodze powództwa o uchylenie uchwały podlega uchwała "sprzeczna z umową bądź dobrymi obyczajami godząca w interesy spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie współnika". Przepis ten budzi wątpliwości co do wzajemnego stosunku wymienionych w nim elementów jednak w ocenie Sądu Apelacyjnego przyjęć należy, że w każdym przypadku przesłanki z obydwu grup muszą być spełnione kumulatywnie, a więc także uchwała sprzeczna z umową spółki może być zaskarżona, jeżeli jednocześnie godzi w interesy spółki lub ma na celu pokrzywdzenie współnika.

Powódka upatrywała przesłanek uchylenia w/w uchwały w pozbawieniu jej podstawowego prawa współnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz w wykorzystaniu dominującej pozycji współnika większościowego, a także akcentowała, że nie przedstawiono przyczyn podjęcia takiej uchwały oraz że takie postępowanie godzi w interes spółki, gdyż uniemożliwia powódce rzetelne podejmowanie decyzji w ramach głosowania nad kluczowymi dla spółki uchwałami na zgromadzeniu.

Nie ulega wątpliwości, że w przypadku spornej uchwały przedstawione powyżej przez powódkę okoliczności zachodziły na gruncie niniejszej sprawy, zwłaszcza że pozwana nie wykazała w żaden przekonujący sposób, by skarżąca zamierzała wykorzystać

informację o stanie finansów spółki w celach sprzecznych z interesem spółki w skutek czego istniałaby możliwość wyrządzenia spółce znacznej szkody, ponieważ na poparcie swych twierdzeń w tym względzie nie przedstawiła żadnych dowodów.

W tym stanie rzeczy przyjęć należy, że sporna uchwała jest sprzeczna z dobrymi obyczajami, gdyż pozbawia wspólnika mniejszościowego możliwości pozyskania informacji o stanie finansowym spółki bez uzasadnionej przyczyny, a nadto godzi w interesy spółki, ponieważ uniemożliwia merytoryczną dyskusję między wspólnikami na temat funkcjonowania i przyszłości spółki. A zatem zostały skutecznie wykazane przesłanki wynikające z treści art.249 § 1 ksh uzasadniające uchylenie przedmiotowej uchwały, wobec czego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.